

Zagreb, 28. veljače 2025.

Analiza odluke

Jašari protiv Hrvatske
zahtjev br. 5584/24

čl. 6. Konvencije – pravo na pristup sudu

Promjena prakse Ustavnog suda u pogledu obveze korištenja zahtjeva za izvanrednim preispitivanjem pravomoćne presude bila je predvidljiva

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) je u vijeću od 7 sudaca, dana 8. listopada 2024., donio odluku kojom je prigovor podnositelja zbog povrede članka 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) proglasio nedopuštenim kao očito neosnovanim.

Presudom Županijskog suda u Zagrebu iz rujna 2022. podnositelj je proglašen krivim za dva kaznena djela protiv spolne slobode te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest i pol godina. Predmetnu presudu u drugom stupnju potvrdio je Visoki kazneni sud RH koji je pritom izrečenu kaznu zatvora povećao na sedam i pol godina. Protiv pravomoćne presude podnositelj je podnio ustavnu tužbu, no istu je Ustavni sud proglasio nedopuštenom ističući da je podnositelj prethodno propustio podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (dalje: ZIPPP) Vrhovnom sudu RH. Naime, Ustavni sud pozvao se na svoju novu praksu utvrđenu rješenjem U-III-338/2021. od 21. prosinca 2021.¹ sukladno kojoj podnositelj ustavne tužbe, kada je to zakonom dopušteno², ima obvezu iskoristiti ZIPPP prije nego li podnese ustavnu tužbu, a što je podnositelj propustio učiniti.

Podnositelj je pred Europskim sudom prigovorio da zakonske pretpostavke za podnošenje ZIPPP-a nisu bile ispunjene u njegovom predmetu, pa da je Ustavni sud, odbacivši njegovu ustavnu tužbu zbog neiscrpljivanja tog pravnog sredstva, povrijedio njegovo pravo na pristup sudu, zajamčeno člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

Europski sud je ponovio da pravo na pristup sudu nije apsolutno već predstavlja pravo koje može biti podvrgnuto ograničenjima ako njima nije narušena sama bit prava ([Zubac protiv Hrvatske \[VV\]](#), br. 40160/12, stavci 76.-86.). U tom smislu, Europski sud je primijetio da je podnositeljima ustavne tužbe u Hrvatskoj pristup Ustavnom sudu ograničen na način da su sukladno članku 62. stavku 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu prethodno dužni iscrpiti ostala dostupna pravna sredstva. Praskom Europskog suda ([Zelenika protiv Hrvatske \(odl.\)](#), br. 39801/23, stavci 44.-45., 21. svibnja 2024.) utvrđeno je da predmetno ograničenje samo po sebi nije nespojivo s Konvencijom jer ima za cilj osigurati pravilno funkcioniranje pravosudnog

¹ Rješenje Ustavnog sud [U-III-338/2021](#). od 21. prosinca 2021. (objavljena 19. siječnja 2022.)

² Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine 152/2008 ... 36/2024) članci 515.-517.

sustava sprječavanjem preopterećenja Ustavnog suda velikim brojem kaznenih predmeta u kojima se otvaraju pitanja ljudskih prava a koja je mogao riješiti Vrhovni sud RH. Stoga je jedino pitanje koje je u ovom predmetu analizirao Europski sud bilo: Je li u predmetu podnositelja Ustavni sud pravilo o iscrpljivanju raspoloživih pravnih sredstava primijenio razmjerno tom cilju, te je li takvo postupanje Ustavnog suda podnositelju bilo predvidljivo?

U predmetu podnositelja Ustavni sud je ustavnu tužbu odbacio kao nedopuštenu primjenjujući svoju novu praksu utvrđenu rješenjem br. U-III-338/2021. od 21. prosinca 2021. kojom je promijenio kriterije za dopuštenost ustavnih tužbi u kaznenom postupku utvrdivši obvezu prethodnog podnošenja ZIPPP-a kada za to postoje zakonske pretpostavke. Navedeno, sukladno utvrđenju Europskog suda, predstavlja razvoj sudske prakse koji je u skladu sa zakonodavnim izmjenama. Naime, izmjenom i dopunom Zakona o kaznenom postupku iz 2012.³ predviđeno je da ZIPPP može koristiti okrivljenik osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora, maloljetnički zatvor ili mu je određen prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu ako njegova osuda predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom. Navedena zakonska osnova u potpunosti odgovara osnovi za podnošenje ustavne tužbe zbog čega nije bilo nerazumno očekivati da će se praksa Ustavnog suda o uvjetima dopuštenosti podnošenja ustavne tužbe promijeniti.

Dodatno, u predmetima poput ovog u kojem je obveza korištenja pravnog sredstva nastala kao rezultat tumačenja suda, u pravilu je potrebno šest mjeseci da razvoj sudske prakse dosegne dovoljni stupanj pravne sigurnosti da se može smatrati da je javnost zaista svjesna domaće odluke kojem je utvrđeno da je pravno sredstvo dostupno i da ga se mora iskoristiti (*Kirinčić i drugi protiv Hrvatske*, br. 31386/17, stavak 115., 30. srpnja 2020.). U tom smislu Europski sud je primijetio da se izmjena uvjeta dopuštenosti ustavne tužbe u kaznenim predmetima, utvrđena rješenjem br. U-III-338/2021. od 21. prosinca 2021., ustalila tek 19. srpnja 2022., odnosno šest mjeseci nakon objave rješenja u Narodnim novinama čime je svim zainteresiranim osobama omogućeno da se upoznaju s novim pravilom. Ujedno, Ustavni sud je naknadno na svojim internetskim stranicama objavio i dva rješenja donesena 16. veljače 2023. u kojima je primijenio novu praksu te je 30. ožujka 2023. sukladno izmijenio i Upute za ispunjavanje obrasca ustavne tužbe kako bi upoznao buduće podnositelje ustavnih tužbi s novim uvjetom dopuštenosti.

Imajući na umu da je podnositelj zahtjeva svoju ustavnu tužbu podnio tek u rujnu 2023., dakle više od godinu dana nakon što je nova praksa Ustavnog suda u pogledu obveze iscrpljivanja ZIPPP-a stekla dovoljan stupanj pravne sigurnosti i ustalila se, primjena nove prakse kao i posljedično ograničenje prava na pristup Ustavnom sudu bilo je predvidljivo podnositelju.

Konačno, glede tvrdnje podnositelja da je Ustavni sud pogrešno ocijenio da su u njegovom predmetu ispunjeni zakonski kriteriji za podnošenje ZIPPP-a, Europski sud je primijetio da su: i) kazneni sudovi podnositelju odredili bezuvjetnu kaznu zatvora te ii) da je podnositelj u svojoj ustavnoj tužbi prigovorio povredi prava na pravično/pošteno suđenje zajamčeno člankom 29. Ustava Republike Hrvatske i člankom 6. Konvencije. Navedeno predstavlja pretpostavku i osnovu za podnošenje ZIPPP-a zbog čega nije postojala zakonska

³ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 143/2012) stupio na snagu 1. siječnja 2013.

prepreka da podnositelj iskoristi ZIPPP, a ocjena Ustavnog suda o obvezi primjene ZIPPP-a nije bila pogrešna.

Slijedom svega navedenog, Europski sud je odbacio zahtjev podnositelja utvrdivši da je isti nedopušten kao očigledno neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2025. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava